

ANNA BOYÉ

Antropòloga, fotògrafa i autora del projecte 'Matriarcats'

Iniciativa L'antropòloga Anna Boyé ha fet de l'estudi dels matriarcats la seva 'missió'. Al seu projecte divulgatiu i pedagògic s'hi sumen ara els viatges antropològics. El primer serà a l'octubre per conèixer la societat matriarcal minangkabau, a Sumatra

“En les societats matriarcals els homes estan molt contents”

LARA BONILLA

Durant els seus viatges per mig món dedicada a l'estudi de les religions, l'antropòloga Anna Boyé es va adonar de les discriminacions que pateix la dona i es va preguntar si hi havia llocs on la dona tingués un paper rellevant. I sí, n'hi ha. Així va néixer *Matriarcats*, un projecte documental, fotogràfic i pedagògic per descobrir l'essència dels matriarcats.

Què és un matriarcat?

No és el contrari de patriarcat. És una societat en què l'home i la dona tenen papers diferents però es complementen. En aquestes societats, l'autoritat de la dona mai és coercitiva, té un paper rellevant i se li reconeix la capacitat de decisió i d'organització social. L'home té papers diferents. En algunes societats se'l considera un nen, però no és discriminat, i en d'altres és un suport absolut. Els homes en aquestes societats s'hi senten bé i compresos, estan molt contents.

Què tenen en comú els matriarcats?

Són societats pacífiques, agrícoles, que es fixen molt en la natura i on hi ha molt bona relació entre les dones i consens en les decisions. Els homes estimen les dones per la seva intel·ligència, els seus valors i la seva responsabilitat envers el bé comú. I el cos de la dona es contempla com una font de vida creadora molt respectada per tots.

I quines diferències hi ha amb un patriarcat?

En els matriarcats es mira el bé comú, no n'hi ha uns quants que manin sobre els altres. Homes i dones tenen el seu espai. La base de la societat és ésser, mentre que en les societats patriarcals és tenir. Són societats més espirituals.

Parlem de casos concrets. Els minangkabau de Sumatra són un matriarcat enmig d'un món islàmic.

Em va impactar la idea que tenen del poder. Les dones hereten la terra, la casa, les joies i els béns valuosos de la família. Elles són les que transmeten el llinatge i el nom. I quan els deia que per tant tenien molt poder, elles no m'entien perquè per a elles no és poder, és una filosofia ancestral. Home i dona són ungla i carn. La base és el consens. De petits, al nens els diuen que han d'arribar a acords per decidir les coses del grup. I se'ls ensenya que no es pot estar enfadat amb una persona més de tres dies.

També has viatjat a l'arxipèlag de les Bijagós: l'illa de les dones.

És un arxipèlag davant de la costa de Guinea Bissau. Elles decideixen i gestionen l'economia, el benestar social i la llei. L'home és una figura molt estimada i és com un nen. Vaig conèixer amb la presidenta de l'associació de dones, i quan li vaig preguntar què li agradava del seu home

em va dir que la seva sensibilitat, la seva tendresa i el seu sexe. Quan li vaig preguntar a ell, em va dir que la intel·ligència d'ella, la capacitat de decidir i que mai li feia passar gana. Al revés de la nostra societat patriarcal. L'home les reconeix per la seva vàlua. És una cosa comuna en aquestes societats: l'home reconeix a la dona unes propietats que ell no té. Elles decideixen quina parella volen i, si no els agrada, se separen.

A la vora del llac Lugu, a la Xina, hi ha la terra de les filles, les mosuo, on la figura del marit no existeix.

No existeix la figura del pare ni la del marit, no tenen ni la paraula per anomenar-lo. Són clans sanguinis: hi ha la matriarca, els seus germans i germanes i els fills i filles. La descendència és de la mare. A la dona, quan arriba a la pubertat, se li dona una habitació de la casa on si vol pot rebre visites d'amor nocturnes. Poden ser relacions curtes o llargues i d'amor o no. I, si tenen fills, es queden al clan de la mare, i el pare a vegades ni es coneix. I són els tiets, els germans de la mare, qui els eduquen. A mi em preguntaven com podia viure i estar tot el dia amb la parella! Elles el veuen a la nit i ja està. L'home té un paper secundari.

Al llibre *Matriarcats* també parles de les poderoses dones de Juchitán, a Mèxic, on els homes amb prou feines destaquen.

Aquí conviuen un matriarcat i un patriarcat i cadascú té el seu espai. Però qui porta l'economia és la dona. L'home aporta la matèria primera i treballa la terra, i la dona s'ocupa del mercat i de l'economia. Elles diuen que ells són uns "flojos" perquè mai volen prendre decisions.

La nostra és una societat patriarcal?

Totalment. Però també hi ha matriarcats amagats. La manera d'actuar de moltes dones s'assembla a les d'aquestes societats matriarcals, però l'home aquí no reconeix la dona. Les dones en els matriarcats tenen una veu molt alta i una dignitat que aquí molts cops ens falta. Ja no en política, sinó a casa. I també s'ha devaluat el cos de la dona.

El teu objectiu és portar aquest projecte a les escoles.

Vull que els nens vegin que hi ha altres maneres de fer. Perquè encara que ens sembli que hi ha igualtat, la nostra competència es basa en el fet de tenir i no en qui som realment.

També has organitzat un viatge a Sumatra, obert a 12 persones, per conèixer els minangkabau.

És una manera diferent de viatjar, no vas de turista. Donar a conèixer aquestes societats és una revolució. Vull que sigui el primer d'una sèrie de viatges que també serà una ajuda per continuar estudiant matriarcats, perquè necessito finançament. —

Anna Boyé és antropòloga i fotògrafa i acaba d'engegar el projecte de viatges antropològics. Més informació a Matriarcados.com. RUTH MARIGOT

un lloc

SUMATRA

un color

un plat

PAELLA